СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 227. Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 28 вересня, 1934 — VOL. XLII. No. 227. Jersey City, N. J., Friday, September 28, 1934. THREE CENTS.

ПРЕЗИДЕНТ ІМЕНУЄ НОВУ РАДУ ДЛЯ ТКАЛЬНЯНОГО ПРОМИСЛУ

ВАШИНҐТОН. — Згідно з рапортом, котрий недавно предложила рада для розсліду ткальняного промислу, на чолі котрої стоїть ґовернор Ню Гемпшеру, Винент, президент Рузвелт іменував нову Раду для Ткальняних Відносин.

Головою нової ради став суддя Волтер П. Стейсі з Норт Каролайни, а членами Джеймс Мюленбек з Ілиною й пенсіонований адмірал Генрі А. Вайлі. Ця рада має бути розємним суддею для спірних справ ткальняного промислу. Вона має передовсім розслідити скалю заплат та робітничі умови і видати осуд щодо жалоб робітників проти переслідування страйкарів. Свою роботу має вона вести в порозумінню з бюром робітничої статистики.

БОРОТЬБА ЗА ПОЛІТИКУ РУЗВЕЛТА.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт дає до зрозуміння, що першим своїм завданням по повороті до Білого Дому зі свого маєтку в Гайд Парку, Ню Йорк, президент уважає перебудову „Найри".

З резиґнацією ґенерала Джансона збирається резиґнувати багато його помічників. Президент уже почав конференції з Доналдом Ричберґом, бувшим генеральним дорадником „Найри", щодо цеї реорганізації.

Проти „Найри" тимчасом підноситься щораз сильніша й явніша опозиція з боку републиканців та великих промисловців. Конференція републиканської партії стейту Ню Йорк, що збирається до міста Рочестер, кладе боротьбу проти „Найри" як найповажнішу точку своїх нарад.

СТАН РОБІТ У ВЕРЕСНІ.

ВАШИНҐТОН.—Американська Федерація Праці подає в своїм місячнім звіті про стан робіт, що безробіття, котре почало зростати в серпні трохи зменшилося в перших тижнях вересня.

Поправку робіт Федерація приписує зростови сезонових робіт. Зріст, каже Федерація, не тільки сезоновий, але й до того лишається далеко позаду сезонового зросту минулого літа.

БОРОТЬБА ЗА ФОРМУ ЮНІЙНОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ.

САН ФРАНСІСКО. — Як видно з протилежних собі заяв, на річній конвенції Американської Федерації Праці, що збирається тут цього тижня, найголовніша боротьба буде вестися за те, як мається організувати робітництво: чи в так звані юнії промислові чи в юнії фахові.

СЛІДСТВО В СПРАВІ ПОЖАРУ КОРАБЛЯ.

НЮ ЙОРК. — На переслуханню перед радою корабельних інспекторів, що розслідже пожар корабля „Моро Кесл", станули перші свідки з виразними зізнаннями, що пожар на кораблі був очевидно підсичений, якщо не викликаний, ґазоліною.

Корабельний командир Барнет, котрий оглядав корабель по пожарі, заявив, що ґазолінові збірники, котрі стоять на мостовім покладі, були порожні. Збірники, на його думку, були опорожнені перед пожаром. Третій офіцир корабля, Говард Генсен, заявив, що він чув перед пожаром на покладі гук вибуху. Ці зізнання годяться з зізнаннями нічного сторожа корабля, Пендера, котрий заявив, що, оглядаючи корабель пізним вечором перед пожаром, він був немало здивований сильним запахом ґазоліни на покладі.

ГАВПТМАН ОБВИНУВАЧЕНИЙ ФОРМАЛЬНО ЗА ВИМУШЕННЯ.

НЮ ЙОРК. — Велика лава присяжних суддів стейтового суду в повіті Бронкс постановила поставити Бруна Ріхарда Гавптмана на суд як обвинуваченого за вимушення від летуна Линдберґа 50,000 долярів під покришкою викупу його викраденої дитини. Прокуратор сподівається поставити його на суд до двох тижнів.

Поліція знайшла ще 840 долярів, котрі, видно, походять з викупу. Гроші були заховані в дереві в ґаражі Гавптмана. Поліція тепер говорить, що Гавптман певно мав спільників. А федеральна поліція не вважає виключеним, що дитина Линдберґа згинула від кулі.

ПЕРШИЙ ПРОЦЕС НА ОСНОВІ ПАКТУ ЛІТВІНОВА.

НЮ ЙОРК. — Американський федеральний уряд пізвав у суд зложені в американських банках фонди російських асекураційних компаній, розвязаних большевицьким урядом. Федеральний уряд заперечує банкам право виплачувати ці гроші приватним особам, бо, мовляв, ці гроші вже не є приватною власністю.

Становище федерального уряду противиться виразно недавньому присудови нюйорського стейтового суду, на думку котрого конфіската приватних підприємств, проголошена російським урядом, неважна, бо противна американським поняттям права.

БИЗНЕСМЕН БАНДИТОМ.

Стейтовий суд у Ґренд Гейвен, Мішіґен, засудив Теодора Бенца, бизнесмена з Портленду, Мейн, на досмертну вязницю за участь у грабіжницькім нападі на „Піпел'с Сейвинґс Бенк" у вересні 1933-го року.

КОМУНІСТИ ЗНОВУ ФАЛЬШУЮТЬ ДОЛЯРИ.

Останніми часами появилися в обігу дуже добре підроблені 50-долярові банкноти. Розпізнати фальшиві банкноти від добрих можуть лише банкові фахівці, що спеціяльно слідять за фальшивими грішми. Підроблено доляри так добре, що нераз і фахівці помиляються. В тій справі ведеться слідство, яке знову веде туди, де всякій людині доступ заборонений, себто до большевії. Розуміється, що большевики про це не хотять нічого знати. Головний варстат знаходиться правдоподібно в Москві або Ленінграді, бо звичайними методами фальшування грошей не вдалосяб їх так добре підробити.

ЗГИНУВ ПІД КОЛЕСАМИ ПОЇЗДУ.

Під колесами вантажного поїзду в місті Ріджайні, Саскачеван, згинув 51-літній Юрій Польовий. Він пробував вчіпитися Сі-пі-ярського вантажного потягу разом з іншими робітниками, одначе впав під потяг і згинув під колесами. Горожанський цертифікат, знайдений при тілі, виказує, що Польовий уродився 1883 року в Галичині. В Канаді жив в околиці Фішер Бренч у Манітобі.

КАНАДА КУПУЄ 220,000 УНЦІЙ СРІБЛА.

Канада приняла 23 серпня оферту на купно 220,000 унцій срібла по 48.49 центів за унцію. Рік тому Канада підписала в Лондоні угоду, якою обовязалась уживати срібла на додаткове обезпечення своїх банкнотів. На основі угоди Канада має дістати 1,671,802 унції срібла в роках 1934 до 1937. На цій основі вона й купує тепер срібло. Департмент фінансів має передержувати срібло у штабах по 1,000 унцій.

Інші держави, що підписали срібну угоду, були: Злучені Держави, Австралія, Індія, Еспанія і Китай.

ДИТИНА, ЩО НЕ МОЖЕ ВЛІЗТИСЯ ДО ПОЇЗДУ.

Підчас великих стрілецьких пописів у Яґендорфі побував там мандрівний цирк, у якому виступала 14-літня Анна Шмід, що є висока 160 цм., а важить 192 клгр. Згадана „дитина" хотіла до чергового міста їхати ґалізницею, але на стації виявилося, що це неможливе, бо „маленька Анні" не могла влізтися в двері особового ваґону.

В ІНДІЇ ВМИРАЄ КОЖНОГО РОКУ ПІВТОРА МІЛІОНА ДІТЕЙ.

Переведена недавно в Індії статистика народин виказала велику скількість смертних випадків між немовлятами. І так кожного року вмирає коло півтора міліона немовлят і коло чверть міліона матерей. Причина цієї катастрофальної смертности між дітьми й матерями є в занедбанні найпримітивніщих засобів гіґієни.

НЕЩАСТЯ НАД ОЗЕРОМ ВІННІПЕҐ.

Озеро Вінніпеґ, не дуже далеко на північ від Вінніпеґу, було місцем повітряної трагедії. Зачалося з того, що 17 серпня повстало занепокоєння, коли літак з пільотом Ч. Скаром і одним пасажиром не прилетів на час до міста з копалень середньої Манітоби. Зараз вислано другий літак на пошукування першого. У літаку був пільот Мекі і Машиніст Блеквел. Коли й ці до неділі не вернулись і не дали про себе вістки, зачалися пошукування обох літаків. У вівторок летун Треверс побачив літак Скара на березі коло ріки Сенді, скинув там харчі і дав знати до Вінніпеґу. По Скара з його пасажиром виплив у середу човен з Пайн Фолс, але й човен пропав. Знайдено його аж по трох днях. Тоді саме знайдено й розбитий літак, у котрім вилетіли на пошукування Мекі і Блеквел, а також їх трупів. Скара з його пасажиром привезено здорових до Вінніпеґу.

СИМВОЛІЧНЕ СТРАЧЕННЯ.

В бельґійському місті стратили недавно незвичайним способом одного Італійця, засудженого на кару смерти за душогубство. В Бельґії знесли кару смерти, тому екзекуцію виконали тільки символічно. Замісць шибениці поставили стовп, а на ньому вивісили плякат з повідомленням, хто і за який злочин засуджений на кару смерти. По обох боках символічного стовпа стояла дві години варта з добутими шаблями, якби на сторожі справжнього страчення. За дві години плякат зняли, стовп усунули, а душогуб помандрував до вязниці, де до смерти буде покутувати за свій злочин.

ДВА УКРАЇНСЬКІ ХЛОПЦІ У ВІЙСЬКОВІЙ АКАДЕМІЇ.

Департамент національної оборони в Оттаві оповістив 23 серпня лісту рекрутів, вибраних для допущення до Королівської Військової Колеґії у Кінґстоні. Між вибраними є два українські хлопці з Кридор, Саск.: Р. Павло Федейко і Ярослав Мартинович. Наскільки відомо, це перші два українські хлопці, допущені до найвищої військової школи в Канаді. Усіх вибраних цього року було шісцацять.

СФАЛЬШУВАВ ЗАВІЩАННЯ.

Александер Г. Александер з Ріджайни стане в осени до розправи перед лавою присяглих у Летбридж, Алта., за сфальшування завіщання. Справа повстала з завіщання тамошнього відлюдка Никифора Чичула, який помер, лишаючи в банку 15 тисяч долярів. По ці гроші зголосилася його рідня з Галичини, але тоді й показалося, що Чичул лишив завіщання, котрим записав усе своє майно Александрови. Знайшлися якісь докази, що завіщання було сфальшоване. Два спільники Александра сидять у Летбридж до розправи, не маючи грошей на зложення поруки.

ЧОТИРИ СМЕРТНІ ПРИСУДИ ЗА ПІДПАЛ.

Большевицький суд у Ліятмі засудив чотирох селян на кару смерти за те, що підпалили колектив. Засуджених розстріляно.

АВТОБУСОВА КАТАСТРОФА.

Пасажирський автобус, що курсує постійно на лінії Люблин—Лучна, стрінула велика катастрофа. Десь коло 8 кільометрів за Люблином автобус намагався виминути селянську фіру, що станула вполерек на середині шоси, заїхав цілим розгоном у рів, так, що аж перевернувся догори колесами Наслідком катастрофи 9 осіб важко поранились, а решта сильно потовклася. Усіх важко ранених відвезли до лічниці в Люблині.

ПОЇЗД РОЗБИВ АВТО И УБИВ ШІСТЬ ОСІБ.

Біля містечка Біґвуд в Онтеріо поїзд наїхав на авто на перехрестю доріг. В авті було шість осіб. Пять з них згинули на місці, шеста тяжко поранена. Поїзду не видно було, бо недалеко був глибокий залізничий провал.

ДІВЧИНА БУДЕ ВІДПОВІДАТИ ЗА СТРАЧЕННЯ ДИТИНИ.

В Лойдмінстер, Саск., задержано для суду лави присяглих 18-літню Дороту Маков... за убиття своєї 2-місячної дитини, яку вона лишила в корчах зараз по албертійськім боці Лойдмінстеру. Мертве тіло дитини знайдено день передтим.

Дівчина, яка попередно жила в Саскатуні, сказала, що лишила дитину в крочах сплячу.

„ЩЕДРІ БАНДИТИ".

Недавно пять „щедрих бандитів" стояли на розі двох вулиць у місті Міннеаполіс, Міннесота, і роздавали щедрою рукою всім людям, що переходили попри них, по тисячі долярів. Вони роздавали заграблену свою здобичу ще й з усмішкою. „Бандити" були повбирані в убрання кавбоїв, коли їх арештувала поліція. Арештування обійшлося без стрілянини... Арештовані „бандити" призналися, що вони вкрали кавбойські убрання та міліон „долярів" з крамниці, що торгує річами, потрібними для представлень. „Бандити" були ріжного віку: від 9 до 14 літ. Від них поліція відібрала ще кількасот „долярів", що роздували кавбойські кишені.

ПОТІХА ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДІВЧИНИ.

Заплакане лице Ганни Олексюк з Вінніпеґу усміхнулося 24 серпня, коли повідомлено її, що її два вишиті образці з картинами з життя Українців таки знайшли місце на Канадійській Національній Виставі, хоч прийшли тиждень по замкненню часу, до якого можна було зголошуватися з річами, призначеними для вистави. Один з урядовців вистави змилосердився і примістив вишиті образці на стіні української їдальні на виставі. Дівчина робить у кухні в готелі.

ПОЗБАВЛЕНІ ШКІЛЬНОЇ НАУКИ.

Кураторія шкільної округи на Волині затвердила видалення з коедукаційної торговельної школи в Кремянці 5 учеників Українців за участь, як каже комунікат, у політичних демонстраціях. Видалено їх із забороною приняти їх до якоїнебудь школи на терені Польщі.

НА ЛІҐУ НАЦІЙ ГЛЯДЯТЬ З ПОВНИМ ПЕСИМІЗМОМ

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Виходить, що приняття Совітів до Ліґи Націй її цілком не оживило. Навпаки, ще ніколи не відчувалося там такого великого пригноблення як тепер. Розбиття конференції для світового розброєння переконує делеґатів, що на терені Ліґи чи її заходами годі чогось добитися навіть у справі світового замирення.

Дебатовано над справою торговлі живим товаром, як теж над тим, що в багатьох краях є задержане досі невільництво. Як одно так і друге є злочином, негідним теперішньої цивілізації. Та не видно було, щоби хто так дуже тими справами цікавився. Лавки були здебільша порожні.

КИТАЙ ТЕЖ НЕЗАДОВОЛЕНИЙ З ЛІҐИ.

ШАНҐГАЙ (Китай). — Китай незадоволений з того, що постійне місце в Раді Ліґи Націй віддано Совітам, хоч надіялися вже віддавна, що це місце призначене для Китаю. Тепер це готово відбитися в Китаю в такий спосіб, що скріпиться становище Японії. Перемагає думка, що Китай може піднестися на ділі тільки при помочі Японії.

ТРАҐЕДІЯ ПРОВІДНИКА НАЦІВ.

ВІДЕНЬ (Австрія). — Д-р Антін фон Рінтелен, провідник у державнім перевороті, який намагалися перевести австрійські наці дня 25 липня, лежить смертельно хорий. По невдалім пучі воєнний суд засудив на смерть провідників атентату, котрі зізнали, що тільки виконували прикази головного провідника, Рінтелена. А Рінтелен, як побачив катастрофу, намагався револьверовим вистрілом відобрати собі життя. Та його відратовано в шпиталі, де він лежить і досі, але втратив память і є спаралізований. Через цю недуґу не можуть його поставити перед воєнний суд, який цілком певно засудив би його на смерть.

ПОЛЯКИ ПЕРЕМОЖЦЯМИ ПРИ БАЛЬОНОВИХ ПЕРЕГОНАХ.

ВАРШАВА (Польща). — Відбулися 22-річні бальонові міжнародні перегони, в яких перші три нагороди припадуть по всякій правдоподібности польським летунам. Польський бальон „Варшава" долетів з Варшави до міста Рязань у Росії, другий долетів до міста Вороніжа, в третій упав в озеро, недалеко Гельсінґфорсу в Фінляндії.

БУЛІТ У ТАЙНІЙ МІСІЇ.

МОСКВА, (Росія). — Американський амбасадор, Вилієм Буліт, вибирається на вакації до Злучених Держав. Так він заявляє і каже, що подорож відбуде через Далекий Схід і відвідає Японію і Китай. Знов інші твердять, що він, як дуже близький приятель президента Рузвелта, є певно висланий президентом у якійсь тайній місії.

КОРОЛІВ ВИТАЮТЬ, А ОПОЗИЦІЮ ЗАМИКАЮТЬ.

СОФІЯ (Болгарія). — Столиця Болгарії вже приготована до великого приняття гостей з Югославії, короля Александра й королевої Марії. Є це свого роду історична подія, яка має започаткувати політичні зміни, себто зворот Болгарії до Югославії й малої антанти. Видано відозву до населення, щоби воно повитало гостей якнайсердечніше. А поліція поробила всі заходи, щоби позбутися елементів, які моглиб перешкодити параді й гостині. Між іншим переведено з Софії до поблизьких сіл коло 10,000 Македонців, Сербів, Хорватів і Чорногорців та усіх політичних утікачів і революціонерів, які є ворогами Югославії. А коло тисячі комуністів замкнено до тюрми.

НІМЦЯМ ЗАБРАКНЕ ПОЖИВИ І ПАЩІ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Статистичне бюро виказує, що через посуху цьогорічні жнива в Німеччині не дописали. Треба буде спровадити з чужих країв принаймні яких 2,400,000 тон збіжа і пащі, щоб населення мало потрібну скількість поживи, а худоба пащі.

СПУЩЕНО НА ВОДУ НАЙБІЛЬШИЙ У СВІТІ КОРАБЕЛЬ.

ҐЛЕСҐОВ (Англія). — Найбільший у світі корабель, який при будові був відомий тільки як „ч. 534", вже охрещено назвою „Королева Марія" і спущено на воду. Хрещення доконала королева Марія в приявності короля і десядок тисяч присутніх гостей. По святі король Юрій приняв депутацію старих корабельних робітників з їх наставниками і подякував їм за їхню працю при будові.

ДЕТЕКТИВИ ПРИ ПРАЦІ.

БЕРЛІН. — З ріжних боків приїжджають та прилітають літаками американські детективи, щоб зібрати всі можливі інформації, звязані з викраденням дитини Линдберґа й участю в тім викраденню Бруна Гавптмана й Ізидора Фіша. Сестра Фіша бере помершого брата в оборону. Каже, що він був бідний, та що вона мусіла довго працювати, щоби заплатити за його лікування в шпиталі. Найбільше терплять бідні родичі жінки Гавптмана, старі, глухі й немічні, для яких арешт Гавптмана став траґедією.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holiday at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодинокое число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Friday's issue (with Ukrainian Weekly):		Число в пятниці (з англійською частю):	
One year	$ 2.00	На рік	$ 2.00
Six months	$ 1.25	На пів року	$ 1.25
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗРАЗОК ПОЛЬСЬКОЇ МОРАЛІ

У польськім історичнім замку Вавелю в Кракові видали делеґати польського роду, що зїхалися на зїзд з ріжних країв світа, деклярацію про обеднання всіх Поляків на світі в одну цілість. Там вони заприсягнули в імені своїм і своїх дітей та внуків, що задержать Польщу у своїх серцях іще на довгі століття.

Та не про це нам іде. Ми тільки хочемо піднести, що разом з тією деклярацією видано теж до всіх держав світа апель, у якім звертається їм увагу, що треба шанувати почування інших національностей та не робити їм ніяких перешкод у плеканню їхніх культур.

Коли ми, Українці, читаємо про такий апель, то не знаємо, чи сміятися, чи подивляти польську безличність. Цеж бо з Польщі виходить апель за додержування іншими державами того, що Польща ломить на кождім кроці. Цеж Поляки, допускаючися самі на тім полі нечуваного варварства, повчають тепер інших, як треба праведно жити.

Нам, Українцям, не треба наводити нових доказів на те, що Польща нищить нас раз-у-раз на чисто культурному полі, усуваючи навіть саму українську назву з книжок і урядового вживання. Тому подамо тим разом інший образ.

В тім то часі, коли представники польської іміграції зажадали від держав світа ґарантії для плекання свого національного життя в ріжних державах, Білоруська Національна Рада оголосила протест, у якім виказує, що Польща пішла на цілковите знищення білоруського шкільництва. В тім протесті зазначено, що тепер два міліони Білорусів під Польщею не мають уже навіть одної народньої школи з білоруською викладовою мовою. А недавно замкнула польська влада останні дві приватні білоруські середні школи. Зліквідовано останню булоруську ґімназію в Новгородку, а білоруську молодь перенесено з цеї школи до польської. Отой похід на знищення білоруського шкільництва зачався ще в 1919 році, як тільки Польща загарбала білоруські землі. А тепер доведено до того, що вже нема на білоруських землях під Польщею ніякої білоруської школи, бо замкнено навіть приватні білоруські ґімназії в Будславі, Городку, Несвіжі, Радашкавичах і Клеку, як теж білоруські наукові заведення в Світоші, Баруніні й Вильні. Все те було виконане дуже пляново. Зпочатку поприділювано білоруські школи до польських як філії, а згодом зліквідовано їх цілковито.

Отак виглядає польська дійсність. І от люди з такою моралю мають тепер відвагу звертати увагу іншим державам, щоби вони шанували у себе польські школи і польську культуру!

О. С.

ПОХІД ПРОТИ НАЦІЇ.

Маю тут на увазі дуже оріґінальний похід. Згадував я про нього колись в однім дописі. Події знову змушують вертатися до цеї теми.

Є дві методи асиміляції. Росія воліла проковтнути Україну нараз. Тому й не вагалась утворити „українську" соціялістичну совітську „державу", якій надала російських і жидівських урядовців, щоби її за одним махом зрусифікувати. Інакше поступає Польща. Вона воліє ту українську територію, яку має, розбити, позбавити взаїмного контакту і так засимілювати кожду зокрема.

В тій цілі, наприклад, вона усталила й зміцнила так званий сокальський кордон, щоби — хорони, Боже — не злучилися Волиняки з Галичанами: унеможливлює перенесення Галичан, як адвокатів, лікарів, професорів, на Волинь. Українській кооперації, в тих нечисленних випадках, коли її ще на Волині толерує, забороняє звязуватися з Ревізійним Союзом у Львові. Тепер творила спеціяльні „торги волинські", а в часописі „Волинь", бачимо знимку з цих торгів, де перед величезним шильдом з білим орлом „гопакують" волинські селяни.

Таксамо проголошено окремою „нацією" Поліщуків. Їх асимілюють школою, службою у війську, і для них видумують, як і для Лемків, особливі шкільні підручники поліщуцьким діялектом.

Для Лемків запроваджено спеціяльне епископство, отворено туди настіж двері пропаґанді православя, щоб і в однім і в другім випадку спаралізувати впливи національно-українського греко-католицького духовенства. Тепер деякі повіти Лемківщини відлучено від львівського воєвідства і прилучено до чисто польського воєвідства краківського. А найменшу згадку про це, або критику цих розпоряджень, конфіскують навіть у католицькій льояльній пресі.

Подібнуж тактику ведуть супроти Гуцулів. Гуцулів теж проголошено окремою нацією, яка нібито й не думає вважати себе Українцями, яка є буцім румунського походження і якої представників показуть на всіх парадах і виставах як приналежних до якогось окремого польського племени, дуже мальовничого і талановитого. На „східніх торгах", які саме тепер відбуваються у Львові, є спеціяльний павільон гуцульських вишивок, уладжений польським Колом Пань, очевидно як павільон польського мистецтва. На Гуцульщину їдуть великі достойники з Варшави, стягають славних чужинців і показують їм це „польське племя". На залізничих двірцях, з плякатами-реклямами про окремі частини Польщі, знайдете і про оте „польське племя", Гуцулію, яку запрошують відвідати. Видають по анґлійськи особливі книжки про Гуцульщину, де знайдете все геть чисто, тільки ні словечка, що це галузка українського народу.

Все це робиться в тій цілі, щоб отим Лемкам, Поліщукам, Волинякам і Гуцулам прищепити якийсь племінний патріотизм, з повним виключенням українськости, щоб уторувати пізніше доріжку до типу „родом Гуцул (зглядно Лемко і т. ц.), нацією Поляк". А щоби процес ішов скорше, штучно відділяють оті племена одно від одного адміністративно, утруднюють контакт між ними, штучно кладуть барієри між українською інтеліґенцією всіх отих частин нашої землі.

В краю, очевидно, боремося проти цього. Але й за кордоном мусимо робити тесаме. Не сміємо ніде допустити, щоб напр. наші вишивки, вироби нашого народнього мистецтва і т. і. фіґурували денебуль як мистецтво не українське, а російське, чи польське. Здалася би напр. і велика книжка про Галичину і Волинь, з описом її природньої краси, її типів, її здобутків історичних українських (яких у Галичині і на Волині є подостатком), щоби відкрити цю землю перед чужинцями не лише політично, але й культурно як землю здавен давна українську, цікаву і варту відвідання, але передусім як землю українську.

Вдячне завдання для нашої еміґрації і варте, щоби його якнайскорше виконано

МОСКОВСЬКИЙ УРЯД І ПОНЕВОЛЕНІ НАЦІЇ ПЕРЕД ЖЕНЕВСЬКИМ ТРИБУНАЛОМ

Становище поневолених націй у московській вазниці народів є одним з найсильніших арґументів проти приняття большевиків до Союза Націй. У цій справі написав відомий редактор Бріке в „Журналь де Женев" статтю, яка зробила велике враження в тутешніх політичних колах. Подаємо її в перекладі.

Грузія, Україна, Азербейджан, Білорусь, Вірменія, народи Кавказу і Туркестану — свідомі нації, що нетерпеливо чекають волі, лишаються ще під чужою владою, примушені до цього силою баґнетів, під владою Москви, наступниці царського імперіялізму. Союз Націй знає це. Не визнаючи цих націй, він заперечує основи пакту. Союз Націй кілька разів ухвалював резолюції на їх користь. Найбільше шляхотні і почесні між ними були ті, що мали своєю ціллю захистити права Грузії та дати їй незалежність. Але, приймаючи до себе СССР, чи не полишає Союз Націй свої найбільше шляхетні прямування, навіть саму засаду національности, основу федералізму, на якій тримається ціла його будова?

Але прихильники приняття Совітів говорять, що СССР є також конфедерація. Грузія, Україна та інші федеративні републики автономні в межах Совітської Унії. Чи цілої проблєми не можна розвязати в цих рамках?

На це треба рішучо відповісти — ні! Не треба дурити себе словами. Треба дивитися просто в обличе фактів. Прихильники сучасного абсолютного політичного праґматизму не можуть ані ухилитися від цеї необхідности, ані докоряти нам, що ми їм це нагадуємо. Автономія чужонаціональних держав є фікцією, неправдою. Союз Націй не може на тім опирати ані своїх чинів, ані своєї політики, коли він хоче дійсно її провадити, на неправді.

Автономія чужонаціональних країв не існує. Навіть місцеві комуністичні партії, леґальна підстава (з совітського погляду) диктатури пролетаріяту в цих федеративних державах, твердять тепер, що політика Москви провадить їх на нехибний загин. Навіть колишній президент Кірґізії (Туркестан), Абдрахманов, заявив: Соціялістична будуччина Кірґізії — це руїна. Я бачу, що мій нарід винищують. У Грузії, в Азербейджані Москва не може вже знайти відданих слуг; вона їх безупинно міняє. Нарешті на Україні совітська влада здесяткувала українську комуністичну партію, зліквідувала Українців по міністерствах у Києві і заступила їх російським диктатором, Постишевом. Але українська нація бореться за свої права і Косьор заявив цеї весни, що для того, щоб вирвати урожай з чорнозему від цих упертих селян, треба мати армію з 800,000 чоловіка.

Але Україна числить 35 міліонів населення, Кавказ — 10,- Туркестан — 14. Щоби згнобити їх, не вистарчає ОҐПУ, ҐПУ і Соловок; треба „нарід винищити". Для цього, Москва вживає голоду. Голод, який Совіти заперечували в 1933 р., вони визнали тепер, посередньо через їх пресу, а навіть в офіціяльних промовах їх керовників (Сталін перший!). Є безліч документів про цей голод. Одним із найбільш безсумнівних є посвідчення пана Чемберлейна, що дванацять років був дописувачем великого часопису в Бостоні і дуже добре знає Совіти. Варто згадати, що він писав: „Тих 4 до 5 міліонів, що вмерли понад звичайну норму, це вмерлі з голоду. Совітський уряд послугувався голодом як засобом національної політики в безприкладних розмірах, щоб знищити тих, що ставили опір його політиці". Голоду вживано не лише проти чужих націй, але й проти самих Росіян. Чи може Союз Націй підтримувати через приняття уряд, що робить голод знаряддям своєї політики? Чи не робиться він через це співучасником цього злочину?

Велика европейська нація числом 35 міліонів, Україна, та інші менші, провадять тепер боротьбу за своє існування. Чи полишиться Союз націй глухим до їх розпучливого заклику? Ті, що раніше стогнали в кайданах, чи мають вони таку коротку память? Чи вони забули час свого терпіння та годину свого визволення? Україна є тепер нічим іншим як географічним означенням. А чи Італія забула, що Метерніх одного дня вжив цього виразу, щоб означити цей шляхотний півостров? Чи забула вона трагічні наслідки для неї самої та цілої Европи наслідком невибачної кривди, якої жертвою вона була? Чи міністри Чехословаччини, Польщі та інших країн, недавно визволених, забули, що недавно ще вони самі були вбогими свояками конференцій, на яких не згадувалося навіть імени їх країн? „Журналь де Женев" боровся за визволення та незалежність Греції, Італії, Румунії, Болгарії, Ірляндії, Фінляндії, Польщі, Чехословаччини, Югославії та балтійських держав. Він витав з радістю годину їх визволення. Він витає і мудрість балтійського пакту. Він підтримує тепер і святу справу незалежности Австрії. Він провадить боротьбу за визволення України, Грузії, Кавказу і Туркестану, тримаючися засади справедливости і миру.

Але ми звертаємо наш заклик до Франції, матери свободи. Чи її уряд забув, що одною з найбільше шляхетних традицій Републики була оборона пригноблених? Досі ніколи ще не зверталися даремно до її шляхетности. Чи Україна та Грузія будуть першими, яких Франція віддасть на поталу гнобителям? Чи вона забула ідеали справедливости та волі, проголошені союзниками протягом війни? Чи вона забула, що проливала кров для того, щоб кривда не спричинила вже ніколи війни?

Лишитися глухою до голосу Грузії й України, полишити їх большевицьким убивникам, скріпити їх кайдани і запечатати їх гробовець, це булоб більше ніж злочином; це булоб непростимим божевіллям. Не можна осмілювати безкарно амбіцій та імперіялізму. Це показав 1934 рік. Тепер не можна повбивати націй. Їх можна мучити, але наслідки цього будуть фатальні. Прийде день, коли їх дух піднесеться з гробівця. Не треба, щоб цей день був днем суду і крови. Заклянім, поки ще час, духа Банко. — П. Е. В. — **(Укбюро, Женева).**

Адреса Обеднання:
OBYEDNANYE,
P. O. Box 122, Hudson Terminal
New York, N. Y.

Володимир Левицький, У. С. С.

В „СОЮЗНИЦЬКИХ" ТАБОРАХ ДЛЯ ПОЛОНЕНИХ ТА ІНТЕРНОВАНИХ

(9)

11. II. У місті оживлений рух. На Шлеську має на днях відбутися голосування, яке рішить, до кого буде він належати. З Каліша та Кракова вибирається туди багато тутешніх Поляків, які, як „Шльонзаци", будуть голосувати на Шлеську за прилученням його до Польщі. Місто повне афішів з написами: „Не дамиземі нашей на луп вроґуф" і т. п. Деякі військові частини каліського ґарнізону відходять під Берестя, де у звязку з вістками про большевицьке громадження військ — хочуть забезпечитися на всякий випадок.

15. II. Через стацію переїжджають що дня транспорти кінноти технічних військ і піхоти на большевицьку границю.

16. II. Сталася погана подія, яка виявила безхарактерність та підлоту деяких типів, що впхалися в старшинський корпус. Сотник Яроцький, Гілер і компанія написали оповіщення та прибили його на прилюдному місці з обидливими і брехливими видумками про нашого ґенерала Удовиченка та інших командантів. Закидують їм розтрату та крадіж державного майна. Автори-шубравці цього наклепу думали, що ніхто не викриє їх. Цілий зміст цеї відозви — це підле очернення, кинене на чесного й хороброго ґенерала. Удовиченко страшно образився, бо це діткнуло його до живого. Ми зробили старшинські сходини цілої дивізії, осудили строго авторів того наклепу та запросили ґенерала на сходини. Цей прийшов. Тоді в імені цілого старшинського корпусу дивізії висловлено Удовиченкови довіря й окликами „слава" повитано його. Ґенерал говорив зі сльозами в очах: „Панове, три роки мунуло від того часу, як я обняв 3-ту дивізію. Я вів вас і все був з вами в прикрих хвилях. Цей наклеп не припав до мене. Колиб я був крав — то тепер був би я мав великі маєтки, але цього у мене нема. Дякую вам за висказане мені довіря. Я все з вами разом!" Такі і подібні інтриґи провадить кліка чорносотенців, які служили в московських відділах Денікіна і Вранґеля.

19. II. До табору приїхав бувший міністер війни, ґен. Петрів. Оповідає з великим оптимізмом про наше завтрішне положення.

20. II. Перебуваючи та привикши до таборової нужди, чекаємо з дня на день кращої розвязки нашої траґедії. Заноситься на добру розвязку нашого питання. Мені попала сьогодні німецька ґазета „Дайтше Цайтунґ", яка прихильно пише про нас та про важне завдання, яке жде нас при весняному наступі на большевиків. Тепер в русі ріжні комбінації. Франція зрікається своєї „єдінонеделімської" політики супроти Москви, бо большевицька небезпека завелика для цілої Европи. Польща малаб дістати цілий Шлеськ за східню Галичину, яка, получена з Закарпаттям і Волинню, творила би Східньо-Галицьку державу під чеським і польським протекторатом. Щось воно з тим є, бо й „Ржечпосполіта" пише в останньому часі на цю тему части статті та вістки. У звязку з цим, а ще більше в обороні т. зв. „кресів", — товчуться польські міністри по Франції, Анґлії й Бельґії. Так Чехи взялиб активну участь у спільній боротьбі проти большевицького наїзника. Подібні інформації подає також ґен. Петрів. На Україні готовиться на весну велике селянське повстання проти московсько-большевицького бандита. Вислано туди багато розвідчиків, аґітаторів та командантів. Перед нами стає знову ясніти надія сповнення нашого великого завдання. Петрів заявив, що ми творимо кадру майбутньої великої армії. Кожний старшина — це сотня, кожний козак — це чета. На весну рішиться — або пан або пропав. Хто швидше зорґанізується й не проґавить справи — той виграє. Всюди йдуть весняні приготування. Хоч мир підпишеться, то це тільки „про форма". Ні Поляки ні большевики не вірять надто в щирість цих переговорів та успіхів. Також Румуни тремтять, що втратять, загарбані наші землі й готові відступити над Прут, та оставити Бесарабію на власну судьбу. На румунському фронті малиб стояти дві кінні большевицькі дивізії. Бронштайн-Троцький обїжджає як міністер війни свій фронт та заохочує до наступу на румунську буржуазію-боярів. Далі ґен. Петрів робить надії, що 1921 рік буде для нас роком зриву до нового державного життя". Ні чорна реакція—ні червона банда та її прислужники й серед наших не знищать живого українського духа. Ми вернемося знову з крісом в руках на рідні землі до боротьби за рідну Україну. Твориться нова доба нашої історії, доба довершеної боротьби за Українську Державу, здійсняться мрії-надії батьків і дідів, в діло переведемо ми їх в пожарі і мечем крівавим".

Ціла промова Петрова дуже підкріпила на дусі табор, особливо старшин. Сам Петрів, якого знаю ще з Камянця, робить незвичайно миле враження. Він добрий та спосібний вояка, але **його соціялістичне наставлення зовсім не до лиця українському ґенералови.** В порівнанні з Камянцем, Петрів тепер багато поправів.

25. II. Приїхали до нас дядьки-повстанці з України, які пробралися щасливо через большевицький фронт. Деякі з них — це висланники нашого командування. Після відвідання таборів мають вернутися назад. Їх обвозять для підкріплення духа по таборах. Контакт з Україною тепер став живіший у звязку з весняними повстаннями, які з весною від 1918 р. повторюються.

27. II. Про справу східньої Галичини пише польська преса в останніх днях багато. Її долю обмірковується на засіданнях Ради Союза Націй. Поляків не допущено до нарад, на що нарікає польська преса. Тепер передано справу східньої Галичини під компетенцію Ради Амбасадорів. Поляки не проґавають справи та далі змагають усіми способами дістати її у своє стале посідання. В Польщі зачався вчора загальний страйк залізничників. Уряд піддав залізниці під військову управу. На день 1. березня заповідається страйк усіх професійних союзів. Мілітаризація залізниць викличе з певністю ще більше невдоволення із теперішньої політики уряду. Проурядова преса кричить на сполох, що теперішні страйки — це зрада супроти своєї держави. Коли треба напружити всі зусилля, щоб держати східню Галичину, Виленщину, виграти голосування на Шлеську та здвоїти працю для забезпечення Польщі у всі продукти фабричні та господарські — тоді польське робітництво виступає активно до боротьби з власним урядом. Варшава у великих клопотах. Міністер закордонних справ, кн. Сапіґа, літає по ріжних европейських столицях і шукає виходу з цього положення. Розсилається ріжних експертів, мужів довіря, послів і делеґатів по союзних державах антанти, бо страйки грозять упадком Польщі. Її фінансове положення скрутне. Таке положення потішає нас старшин, які не годяться з польською політикою нашого уряду. Як так дальше піде, то готовляться нові весняні події, що принесуть великі переміни в політичній констеляції Европи. Також на сході розіграється нова кампанія, до якої большевики готовляться, але й ми не спимо. Заключення миру між Поляками і большевиками проволікається, бо обидві сторони ждуть до якогось яркішого виясненя загальної ситуації. В останніх тижнях большевики почали сипати міліони грошей на комуністичну пропаґанду серед західньо-европейських держав, особливо в Німеччині, а також у Польщі. Овочі цеї аґітації показуються помало в усіх цих державах.

1. III. Вчора і сьогодня великий страйк залізничників на варшавських і інших лініях. Уряд вхопився військових засобів оборони; арештовано багато машиністів, яких змушується під військовою сторожею провадити поїзди.

2. III. Страйк скінчився, бо загрожений уряд згодився на головніші домагання страйкуючих. Також обіцяно знести мілітаризацію залізниць.

(Дальше буде).

SPECIAL BRANCH MEETING

NEW YORK, N. Y. "Jubilee" Branch No. 88 will hold a Special Meeting this Friday, September 28th, 1934, at the Ukrainian National Home, at 217-219 East 6th Street at 8:00 P. M. The purpose of the meeting is to initiate an extensive membership campaign. A new and exclusive offer will be made to new and old members, which is being made only by Branch No. 88. All members and prospective members are asked to attend. — Joseph M. Uhorchak, Sec'y.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ОДНА МОВА, ЧИ ДВІ?

Хто говорить, що в Англії й Америці люди вживають одної, англійської, мови, довідався з немалим здивуванням про ось такий факт: До Америки недавно привезено одну „говорячу фільму". Театральні властники, котрі прийшли на пробну виставу фільми, були так поражені мовою англійських акторів, що заставили підприємств найняти американських акторів, щоби виголосили діяльог драми по „американськи".

Про це саме свідчить інший факт:

До одного університету в Монтреалі, в Канаді, привезено з Англії грамофонові рекорди, які мали вчити правильної вимови англійської мови. Вислухавши рекордів, студенти збунтувалися й переконали університетську владу справити інші рекорди, в яких говориться так, як говорять в Америці й Канаді.

Це причинок для тих, котрі думають, що з мовою можна ввесь світ обіхати й назад з нею домів вернутися. Люди англійської мови, видно, цього не потрафили.

ДВІ, ЧИ ОДНА?

Коли англійська мова в Америці віддалюється від англійської мови в Англії, то зате англійська мова відкриває деколи свою близькість у зовсім несподіваних околицях.

Недавно один Англієць з корнійським діялектом заїхав у Бретонію, у Франції, і переконався, що він може там зовсім добре порозумітися з простолюдям, як тільки буде вживати чистого нарічя. Французька мова віками впливала на бретонську мову, але близькости її зі старим корнійським діялектом затерти не вспіла.

ДАЛЕКО І БЛИЗЬКО.

Люди, що цікавляться мовою, прочитали зі здивуванням у новинці про виховничі реформи японського міністра шкільництва, що він бореться проти вживання в дитячих садках слів „мама" й „папа".

Показується, що цих звуків уживають діти мало не по цілому світі. Тільки, що не все вони означають тесаме. Готентотська дитина, приміром, уживає „папа" й „мама", як наша дитина, але зате в Чіле, в південній Америці, дитину вчать називати „папа" матір, а „мама" батька.

КАМПАНІЯ ЗА ЧИСТУ МОВУ.

У недавній статті про війну проти кепської англійської мови відомий американський критик Г. Л. Менкен наводить приміри кепської англійщини з рішень найвищого суду Злучених Держав, з протоколів засідань конгресу та добрих професорів.

Чого можна ждати тоді від поліцая?

СКІЛЬКИ Є КОЛЬОРІВ.

Так звана Британійська Кольорова Рада викінчила недавно словар кольорів, щоби кождий хто хоче замовляти кольори для малювання, для барвлення тканини, дерева й тим подібних ужитків, міг замовляти потрібний йому кольор відповідною назвою або номером.

Немов би в альбом тим, що люблять викидати з нашої мови слова під якинебудь підозрінням, додано, що англійський словар барв має 220 кольорів.

Цікаво було би, якби так кождий спитав себе: скільки слів на ріжні барви знає він?

Не треба й додавати, що кожда назва кольору свідчить що людина цей кольор знає, себто відріжняє від інших. Отже скільки синіх кольорів ми знаємо? Бо в англійськім словарці барв є 80 ріжних синіх кольорів, 60 ріжних білих і 40 ріжних чорних.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Українець кандидує на есемблимена.

У звязку з надходячими виборами до нюйорської леґіслятури українські політичні клюби в Ню Йорку вже від довшого часу застановлялися над тим, щоби виставити українські кандидатури. Але справа ця не легка. А то ще з того боку, що демократична партія в місті розбилася на три табори, а це відбилося теж на українських клюбах. І важко теж добитися від демократичної партії поставлення на листу кандидатів горожанина не то українського, але слявянського роду. Отсе було причиною, що повстала „Істсайд Парті", яка рішила поставити при виборах до есемблі незалежного кандидата. Потреба виставлення такої кандидатури виявилася ще й з того боку, щоби можна було провадити політику самостійно, не звязуючи її з Тамані Гол.

Таким кандидатом зістав вибраний молодий адвокат, п. Стефан Ярема, відомий зі своєї політичної праці серед Українців, як теж серед Славян Істсайд. Кандидувати буде він з осьмої округи Ейт Есемблі Дістрікт). Є повна надія, що та кандидатура притягне багато републиканців і велике число тих демократів, що не погоджуються з політикою Тамані Гол. А певне є одно, що горожани славянського походження попруть ту кандидатуру з цілою силою. Іншої слявянської кандидатури в тій окрузі не виставлено.

Про горожан українського роду то нема що й говорити. Вони щиро й радо попруть ту симпатичну кандидатуру в національного обовязку, як і з переконання, що попирають людину, цілком відповідну на це становище.

Щоби кандидатура та зістала затверджена, потреба яких 2,000 підписів горожан, управнених до голосування в 8 окрузі. Терба зібрати більше число, щоби бути певним, що при відкиненню підписів останеться ще напевно законом приписане число важних підписів. Щоби зібрати ті підписи, треба добровольців, котрі допомоглиб цьому ділу. В тій справі відбудуться горожанські передвиборчі збори в пятницю, дня 28 вересня, в галі Українського Демократичного Клюбу, під ч. 59 Сейнт Маркс Плейс. Треба вірити, що всі свідомі горожани-Українці з 8 округи й інші прийдуть на ті збори, щоби добрим словом і ділом допомогти виборови українського кандидата на есемблимена.

Горожанин.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Американсько - славянський хор.

З початком 1934 року виринула в Ню Йорку ідея зорганізування великого Американсько-Славянського Хору. Занявся цею справою інжінир Петро Фекула. Провід хору обняв ласкаво проф. Олександер Кошиць. Коли зважити, що той хор складається з самих аматорів, то легко зрозуміти, що зорганізувати його не легко. Та вже тепер можна ствердити, що за кілька місяців праці осягнено дуже багато. Неофорлена аматорська група стала вже дійсним хором. Тільки є ще одно недомагання. Хор не є обсаджений голосовими силами в такій мірі, як цього вимагає справа. Літом припинено хорові вправи, але з осінню розпочато вже працю наново.

Проф. Кошиць поставив тепер трохи більші вимоги як щодо складу хору так і хорових проб. Та це вийде тільки на добре з художнього боку. А тоді дві великі американські організації, які зацікавлені в тім хорі, зможуть виявити свою зацікавленість у більш реальних формах, а не плятонічних, як було досі.

Українці повинні звернути особлившу увагу на цей хор, бож там плекається теж українську музику. Охочі вступити до хору повинні скомунікуватися з інж. П. Фекулою на адресу: 403 Вест 115 вулиця. Про першу пробу буде оповістка в часописах.

Щастя.

— Вчора я знайшов на вулиці підкову, — каже Присідко.

— Ну, й що? — питається його приятель Цибуля — мав ти щастя?

— Ще й яке! Ледви я сховав підкову в кишеню, пригадав я собі, що то треба підкову кинути через голову. Тож кинув я її — а вона летить простісенько в виставову шибу золотника Клявзнер і Спілка. Як почув я бренькіт скла, побіг я що було сили, а старий Клявзнер за мною.

— Чекай жеж! — перебиває приятель Цибуля, — деж це щастя, що тобі принесла ця підкова?

— Щастя було, — відповідає Присідко, — що старий Клявзнер мав ревматизм.

По фаховому.

— Що з тобою діється, приятелю? — питається Кришталь відомого оперового співака Грушку. — Скількох то літ ми вже не бачилися! Якось зле виглядаєш? Що тобі долягає?

— А-дур.

— Щож то значить?

— Три хрестики: жінка та дві дочки.

— Ваш син у більшости предметів добре вчиться, лише географія йде йому слабо.

— Я гадаю, пане професоре, що то нічого не шкодить; ми й так не маємо тепер грошей на подорожування.

— Я переважила сливки, що мій син купив у вас, і було менше на цілий фунт.

Купець: — Того я не вмію пояснити вам, пані. Всеж моя вага в порядку... може пані зважать тепер іще свого синка.

З КНИЖКОВОГО РУХУ.

Folk Dances for Boys and Girls — by Mary Effie Shambaugh — Associate Physical Education University of California, Los Angeles, видання A. S. Barnes and Co. New York, 1929.

Оту книжку завважив я в публичній бібліотеці. Згадую про неї, бо в ній майже половина танків, це наші національні танки укладу Авраменка з виразним зазначенням, що це танки з України.

Є в ній танки словацькі, шведські, угорські, англійські, австрійські, альпейські, шлеські, німецькі, голяндські, моравські, ірляндські кіркіські, черкаські, тирольські, та найбільш наших, бо аж 12, а саме: Гаївка, Аркан, Чумак, Гонта, Гопак колом, Гречаники, Катерина, Коломийка, Козак, Метелиця, Запорожець і Журавель. До всіх танків є музика й обширні пояснення про їх походження і значіння та вказівки щодо кроків і фігур. Є і фотографії наших танцюристів в народних строях, а між іншим і фотографія самого Авраменка в танці Гонти, в коротким словом про нього. Ота книжка особливо важна для тих Українців, що тут в Америці ходять до шкіл і тут будуть жити. Цеї книжки вживають американські публичні вищі школи як підручника народних танків. Ця книжка може найкраще послужити для інформування в школах професорам про Україну та нашу красу і штуку. Ця книжка є певно в кождій публичній школі та в кождій міській бібліотеці, а де її нема, треба, щоб наші діти її зажадали. Родичі повинні поінформувати своїх дітей про цю книжку. Головно гуртки українських танцюристів повинні мати ту книжку у себе, бо вона є найкращою інформацією про нас і наші танки та пропагандою нашого українського імени.

о. Степан Мусійчук.

ДОБРИЙ ІНТЕРЕС.

Господар Гриць Злиденний, власник трох моргів поля, жінки, четверо дітей, одної кобили, корови й поросної безроги, встав раненько до схід сонця, заки ще й на світ не благословилось. Поки він порався коло кобили, його жінка Гапка з найстаршим сином вововодилась коло 6-тижневого підсвинка, що дерся, якби його хто різав, і ніяк не давався висадити на фіру. Поклавши врешті підсвинка на розстелену солому, принесла Гапка зі сином приготований іще з вечора мішок бульби й поклала під „сєдзєне".

— А тобі кавалок хліба й кілька вогірків, щоб не шлявся по трактієрнях, бо шкода гроша.

Злиденний взяв батіг у руки, сів на віз, перехрестив себе й кобилу, цвяхнув її по ногах і гайда в дорогу.

До міста було добрих дві милі, але Грицько й не оглянувся, як знайшовся недалеко міста, так скоро промайнув час у радісних думках про свій гріш.

У місті не довго барився. Коли пізним вечором вернувся домів, Гапка не дала чоловікови й ложки страти проковтнути:

— А по чому давали, а за скільки продав, а скільки привіз?

— Чорта лисого привіз. Заплатив якийсь довуд особистий для підсвинка, рогаткове, пляцове, податок від мішка бульби, і по грошах. Щастя ще, що не пусто вертався з міста, бо присівся рудий Мошко.

— Якеж тут щастя?

А, бо не стало в мене грошей заплатити штраф за те, що не було на возі таблички, а Мошко підратував і я його підвіз за процент. До тижня маю віддати довг без проценту. Добре й те. — („Новий Час").

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

UKRAINIAN AFFAIRS IN AMERICA

WATERVLIET CLUB'S DANCE

The Ukrainian Sport and Social Club of Watervliet held its second annual dance Saturday, September 15, 1934, at the Ukrainian Hall of Twenty-fifth St. and Fifth Avenue for the benefit of the Ukrainian Baseball Team. This team was organized by the Ukrainian American Citizens' Club in 1929. I am very glad to report that I have never seen such a large group of the younger generation at a dance or any other affair before. There were many Ukrainians from the vicinity, such as Pittsfield, Hudson, Troy and Cohoes. The Ukrainian Baseball Team from Pittsfield were to play with tne Ukes from Watervliet but the game was postponed until further notice, due to rain.

I have read in many of the newspapers that the Second Ukrainian Youth's Congress of America was held in New York City, but I'm very sorry to write that the Ukrainian Sport and Social Club of Watervliet did not sent a delegate to the Youth's Congress. Although I have not been at tnis congress I have received a report of it from the President of a Ukrainian organization from Pittsfield.

I wish that the next time a convention or any other affair is held, that Watervliet will be represented.

JULIA URBAN, Secretary.

THE SPORT WHIRL

WANTS BASKETBALL LEAGUE ORGANIZED

I'm taking it upon myself to notifp the readers that the Ukrainian Cossacks of Ozone Park have decided to organize their first basketball team. This may seem to be a slightly early notification, but it will awaken you to the fact that thoughts of basketball are on hand.

It would be well to organize a Ukrainian youth's basketball league. There are a few Ukrainian clubs that are capable of organizing basketball teams in the vicinity of New York City. Such a league would tend to bring the Ukrainian Youth more closely together. Don't you think so? Other nations have such leagues. Why can't the Ukrainians have one?

Two Ukrainian boys played with the John Adams High Schools' basketball team that won the Queens Championship last winter. One of them, Nicholas Parpan, is a member of the Ukrainian Cossacks. George Duzminski, the other boy, is a prospective member. Our president, Eugene Charny, was the mainstay of Richmond Hill High School's football team a few years back. Our secretary, Michael Zatkowski, ran on the Brooklyn Technical High School's track team. Paul Charny ran for Richmond Hill High School's track team. This is intended only to show the athletic qualifications of some of our members. I myself was called the "Galloping Cossack," by the members of the Brooklyn Technical High School's track team last year. But all this is irrelevant to the question of whether we organize a league or not. I'm sure that other Ukrainian teams will approve of the idea. A league makes for keener competition and well balanced schedules.

There is another angle to the organization of such a league. It gives a chance for our parents to see Ukrainian youth competing against Ukrainian youths. What could be more perfect than that.

I'll close this somewhat garrulous letter by hoping that someone will start preparations for the organization of Ukrainan youth's basketball league.

I would also like to know the names of the Ukrainian baseball teams in New York and vicinity.

NICHOLAS SAWKA,
9714 91st Street,
Ozone Park, N. Y.

CONTRIBUTORS

Besides those graduates who submitted their own names, we wish to thank all the other contributors for their co-operation.

BUREY, Mrs. A. K. Cambell, Ohio
DMYTRIW, STEPHANY Maltomore, Md.
DOBRYWODA, ANDREW Woonsocket, R. I.
GELA, THEODORE Jersey City, N. J.
HALABAN, ANASTSIA Ambridge, Pa.
HRYNYSHYN, ANN Sunderland, Mass.
HUNDIAK, Rev. J. Carteret, N. J.
KOVACS, HELEN Chicago, Ill.
KOWALCHUK, JULIA West Newton, Pa.
KROWEC, ANNA Rochester, N. Y.
W. W. M. Amsterdam, N. Y.
MATOLICZ, OLGA L. Millville, N. J.
MYSAK, ANNE Perth Amboy, N. J.
PANKEVITCH, JOHN Mattapan, Mass.
SAWITZKY, BORIS Brooklyn, N. Y.
SLOBODIAN, STELLA Philadelphia, Pa.
STUTSKY, JOHN Perth Amboy, N. J.
TIKISHYN, VLADIMIR Campbell, Ohio
ZAPOTIZNA, CECILIA Perth Amboy, N. J.

In conclusion the Ukrainian Weekly wishes to thank Mr. Emil Hladky of Jersey City for freely devoting his efforts towards the compiling of this list. (Editor).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

PICNIC DAYS

1

Swiftly now do the warm days
fly by
And I can't help but heave a long-
drawn-out sigh,
For now there won't be in store
for us
Another great crowd and another
picnic bus.

2

How vividly I can recall one
picnic day!
For me it was—Memorial Day—,
'Cause that day brought for me
fun and happiness galore
With a great, big promise of
more and more.

3

My impatience to start dancing
was shared by my crowd
For our Maimie and Josie began
singing out loud,
Then Pauline and I completed the
quartet
And the songs that we sang, ycu
know, I bet!

4

From "Дівчино рибчино чорно-
брива ти моя,"
We jumped to the sad song
"Зелена рута,"
Then afraid that our song would
move us to tears
The orchestra struck a tune that
was balm to our ears.

5

Our zest was transferred to the
tips of our feet
As in groups of two we danced
the Cossack neat;
Then a circle was formed as some
strangers cut in,
Completing the dance midst the
orchestra's din.

6

Then the onlookers' voices were
raised in one cry,
"Play it some more, we too want
to try!"
Gee how they did play after that
loud demand!
The echo, I'm sure, was heard
o'er the land.

7

The next and the next we danced
till the stars
Were clustered quite thickly 'round
the moon and dim Mars;
Twinkling feet were replaced by
bright twinkling stars
And the refreshment stand was
closed up with bars.

8

The honk of a horn on the bus
made it seem
That with the glare of the head-
lights came the end of our
dream;
A few final shakes and a final
goodbye
Concluded the day with a final,
deep sigh.

MARY SARABUN,
Bridgeport, Pa.

— Чоловік приходить пізно в ночі до дому, добре підпитий. Жінка докоряє йому:

— Що собі про тебе подумають діти, коли побачать тебе такого пяного!

— Це лише твоя вина. Чому діти в таку пору ще не сплять?!

ЛЬНЯНА ПРЯЖА — ЛІКОМ НА ЧАХОТКУ.

Небаром відбудетсья перед окружним судом у Станиславові цікава розправа проти Юлії Слівінської, обвинуваченої в тому, що вона вимантила більшу суму грошей від И. Кльоновського, обіцюючи дати йому за це радикальний лік проти чахотки. Слівінська дала йому як лік клубок льняної пряжі, обмотаної в якесь зілля й ганчірку, та казала кинути цей „лік" до гробу, коли хоронитимуть якогось небіжчика. Слівінська запевнювала Кльоновського, що його недуга „перейде" на небіжчика. Коли це все не помогло, нещасний чахотник завізвав Слівінську до суду за обман. Як бачимо, то людська глупота й легкодушність дійсно не мають меж.

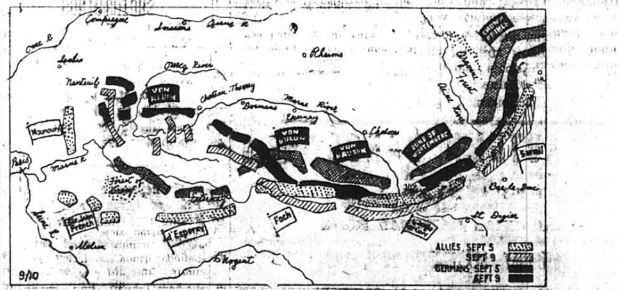
ВІДОБРАННЯ ДЕБІТУ.

Польське міністерство внутрішніх справ відобрало дебіт часописам: „Українське Слово", що виходить в Ужгороді, і „Трудова Україна", що виходить у Празі.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

СВІТОВА ВІЙНА ДВАЦЯТЬ РОКІВ ТОМУ. — 10. ВЕРЕСНЯ. — ЗАПРИСЯЖЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ. (57)

Надзвичайно великий дощ випав у районі боїв армії французької й німецької. Це дуже утруднювало всі воєнні операції й було важко робити потрібні переґрупування військ. Особливо для Німців був невиґідний цей дощ, що поробив скрізь великі калюжі води та глибокі болота. Армія Фоша все більше розвивала свій плян розрізу армії фон Більова та фон Гавзена, охоплюючи все глибше незахищене крило армії фон Більова. Боротися проти цього армія фон Більова не мала великої можности, бо на тім крилі утворилися майже непрохідні болота. Над вечір фон Більов наказав свому правому крилу почати відступ з позицій, щоб не бути остаточно оточеним Французами. Відворот був дуже тяжкий для Німців, а Французи, займаючи ліпші позиції й маючи більшу можливість до маневрування, захоплювали в свої руки багато полонених, ведучи бій без участи артилерії. Фош не хотів пустити артилерію в діло, щоб не викликати непотрібної масакри.

В районі Вердену німецька армія також почала загальний відступ. Перший почав відходити фон Клюк, потім фон Більов, а нарешті відступ під Верденом започаткував загальний відступ німецької армії. Антантські війська могли тішитися першою значною перемогою. У Стрию з наказу австрійської місцевої команди заприсяжено 2,000 українських добровольців, що знаходилися в леґіоні УСС. Від того часу УСС стали реґулярною частиною австрійської армії. Багато добровольців відправлено з леґіону, бо їх було „забагато". Це викликало велике незадоволення серед Українців. Обмеження лише двома тисячами українського леґіону свідчило про те, що австрійська команда не довіряє Українцям. Пізніше був дозвіл утворити постійний запасовий курінь УСС і до нього вербували добровольців. Багато звільнених перед присягою добровольців з леґіону УСС прийшло до коша, крім тих, що не хотіли складати звичайної австрійської присяги, щоб „не стати реґулярною ляндверою в австрійській армії".